

Cobla de Cambra de Catalunya & Ros Marbà —*Sardanes* de Pau Casals

Tardes al Palau

Dimarts, 12 de novembre de 2024 – 19 h

Sala de Concerts

Compromís amb el medi ambient:

Amb la col·laboració de:

Membre de:

Programa

Cobla de Cambra de Catalunya

Antoni Ros Marbà, director

I

Juli Garreta (1875-1925)

Innominada

Giverola

Enric Casals (1892-1986)

Angoixa (primera audició pública)

Tres amors

Pau Casals (1876-1973)

Festívola

En Pelegrí

II

Pau Casals

Festa Major a Vilafranca

Sardana en Do major

Sant Martí del Canigó

“Preludi”, d’*El pessebre*

“Apunt de sardana”, d’*El pessebre*

“Ball dels dimonis”, del *Misteri de Sant Pere* *Ursèol*

Durada del concert:

Primera part, 35 minuts | Pausa de 15 minuts | Segona part, 40 minuts.

La durada del concert és aproximada.

#patrimonicatalà

Poema

N'eren deu mil, els trabucaires.

I l'univers un tro.

Blancafort i Toldrà toquen l'última sardana.

Miró, entre ocells i barretines, aviva els horts solars.

Qui és el Desvetllat? No siguis estantís.

Obre't al llamp, al vent i a la ferida.

“Goiteu ací, ermitana”,

diu el pastor, el de la Caterina.

I Sales assevera, des de Macorís:

“L'Arreu, l'Enlloc o el Qui-Sap-On

no em són més estrangers que el Temps i que la Vida”.

Lluís Calvo

Del llibre *Estiula* (fragment del poema “Mollera i núvol”).

Barcelona: LaBreu Edicions, 2011.

Comentari

Violoncel·lista, director d'orquestra, activista per la pau, compositor, Pau Casals va ser un músic irrepetible, de conviccions fermes, un símbol d'abast internacional. De totes les seves facetes, potser la de compositor no és la primera que destacaríem, però per poc que hi pensem, l'oratori *El pessebre*, estrenat el 1960 a Acapulco, és una de les obres del patrimoni musical català més interpretada arreu del món, i la sardana *Sant Martí del Canigó*, un emblema sonor de l'exili català.

El concert d'avui és excepcional perquè inclou el catàleg integral de *Sardanes* de Pau Casals, sis composicions que responen a èpoques ben diferents en la seva trajectòria. La cobla Lira Olotina va estrenar *Festívola* per la Festa Major del Vendrell del 1908, una sardana que feia parella amb *Planyívola*, de l'amic Benvingut Socias. Anys més tard l'obra va tenir força recorregut amb la instrumentació de Joan Lamote de Grignon, que va dirigir-la al capdavant de la Banda Municipal de Barcelona a l'Exposició Internacional de Música de Frankfurt. *En Pelegrí* denota la sensibilitat de Casals per la música popular del seu país; a partir de la transcripció d'una tonada del graller Joan Castellví i Romeu, àlies Pelegrí, resolgué fer-ne una sardana per a piano. *Festa Major a Vilafranca*, anomenada originalment *Sardana for cello orchestra*, està dedicada a la London Violoncello School, institució pedagògica de la qual Casals era patró. L'estrena va ser dirigida per John Barbirolli, i el 1929 se'n va fer la primera audició al Palau de la Música Catalana. Posteriorment també va interpretar-se en ciutats nord-americanes, com ara Los Angeles, Dallas, Nova York, Chicago o Vancouver al Canadà.

Exiliat a Prada de Conflent, el 1943 Casals va escriure dues sardanes per a piano i les va dedicar a Danielle i Michèle Puig, filles de René Puig, metge i amic íntim. La primera, signada el febrer d'aquell any, és *Sant Martí del Canigó*, que Enric Casals va instrumentar per a cobla, orquestra de cambra, orquestra simfònica, orquestra de violoncel·ls i quartet de corda. Potser la versió més recordada, tanmateix, és l'harmonització de Manuel Oltra per a cor mixt amb poesia de Joan Costa, i els versos “*d'un poble que diu no, / quan la llei li és imposada*”. La segona, *Sardana en Do*, va tenir un caràcter més domèstic, sense una trajectòria pública destacada. Finalment, el “Preludi” de l'oratori *El pessebre* és l'última sardana de Casals, les primeres notes de la seva particular croada per la pau.

El repertori de Casals es completa amb “Ball dels dimonis”, una música incidental per al *Misteri de Sant Pere Ursèol*, obra dramàtica de Josep Sebastià Pons que s'estrenà al claustre de Sant Miquel de Cuixà l'estiu del 1952 i que s'ha redescobert recentment; i “Apunt de sardana”, un fragment d'*El pessebre* instrumentat per Antoni Ros Marbà.

Juli Garreta i Pau Casals es van admirar mútuament des que es van conèixer a Sant Salvador l'estiu del 1912. Casals va estrenar moltes de les sardanes simfòniques de Garreta al Palau de la Música Catalana i va ser el primer que va vetllar per la memòria del músic de Sant Feliu de Guíxols després de la seva mort. *Innominada* i *Giverola* retornen al Palau per celebrar aquella amistat. Les dues sardanes d'Enric Casals també són un llegat musical extraordinari, a més d'una bona manera d'il·lustrar l'estima fraternal i la confiança professional que van tenir tots dos germans al llarg dels anys.

Anna Costal i Fornells, musicòloga i docent

Palau de la Música Catalana

Nadal al Palau

9 de desembre

Completes de Nadal de Cererols

Cor Cererols

12 de desembre

Cantates de J. S. Bach

Bach Collegium Barcelona

14 de desembre

La Nit de Nadal de Joan Lamote de Grignon

Cors de l'Orfeó Català & Orquestra
Simfònica del Vallès

15 i 25 de desembre | 3 i 5 de gener

El trencanous de Txaikovski

Orquestra Simfònica del Vallès, amb espectacle
d'art amb sorra a càrrec de Borja González

21 de desembre

Festival de valsos i danses

Valsos i polques de la família Strauss
amb l'Orquestra Simfònica del Vallès

22 desembre | 3 i 12 de gener

Les quatre estacions de Vivaldi

Vespres d'Arnadí

22 de desembre

El Messies de Händel

Vespres d'Arnadí

26 de desembre

Concert de Sant Esteve

Cors de l'Orfeó Català & Cor de Cambra
del Palau

29 i 31 desembre | 1, 2 i 4 de gener

Concert d'Any Nou

Orquestra Simfònica del Vallès

4 i 11 de gener

Clàssics dels musicals

Melodies inoblidables i grans èxits amb
l'Orquestra Simfònica del Vallès

Més informació
i venda a
palaumusica.cat

Segueix-nos
a les xarxes:

Amb la
col·laboració de:

Orquestra
simfònica
del Vallès

Ajuntament
de Barcelona
Institut de Cultura

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

INSTITUT DE CULTURA
inaem

Biografies

Cobla de Cambra de Catalunya

Es creà l'any 1995 a partir de la iniciativa espontània d'una vintena de músics procedents de diferents cobles d'arreu de Catalunya, que es reuniren per tal d'enregistrar un CD amb música no enregistrada anteriorment o amb gravacions ja molt antigues. El projecte es feu realitat els dies 10 i 11 d'abril de 1995 amb la col·laboració de l'Auditori Pau Casals, de Sant Salvador (el Vendrell) i de l'emissora Catalunya Música, tot i que el CD no es publicaria fins al 1998.

Abans, però, l'any 1997 la Cobla de Cambra tornava a enregistrar-ho, aquesta vegada per encàrrec de l'entitat Amics de Josep M. Bernat. L'Auditori del Vendrell acollia aleshores més d'una cinquantena de músics de les més diferents procedències, per enregistrar l'obra *Quatre moviments en forma de simfonia*, del mestre Josep M. Bernat, una composició per a dues cobles i percussió d'uns quaranta-cinc minuts de durada.

Posteriorment, i davant la disponibilitat i l'entusiasme dels músics, Músics per la Cobla ha seguit enregistrant amb la Cobla de Cambra a raó d'un o dos CDs l'any. Una trentena de treballs en els quals han col·laborat una desena de directors i més d'un centenar d'instrumentistes i en què destaquen els enregistraments de la integral de les sardanes i obres per a cobla de Joaquim Serra, de la integral de les sardanes de Juli Garreta i els darrers treballs monogràfics d'Eduard Toldrà i Pau Casals.

La Cobla de Cambra de Catalunya no té una plantilla fixa i les seves aparicions amb públic són limitades i per a activitats molt assenyalades. És aquesta una voluntat expressa dels seus creadors, ja que en cap moment pretén ocupar l'espai de cap altra formació existent. Tan sols en comptades excepcions ha aparegut públicament, com en el cas de les Maratons de TV3 dels anys 1997 i 1998, en la Gala dels Premis Nacionals de Cultura de l'any 2001, en el concert memorial del centenari del mestre Joaquim Serra l'any 2007, en les presentacions de la integral de Juli Garreta i en la presentació del disc *Pau Casals. Sardanes* al Palau de la Música Catalana.

Antoni Ros Marbà, director

© Antoni Bofill

Nascut a l'Hospitalet de Llobregat (1937), el director d'orquestra català inicià els estudis musicals al Conservatori Superior de Música de Barcelona. Posteriorment estudià direcció d'orquestra amb Eduard Toldrà a Barcelona, Sergiu Celibidache a l'Acadèmia Chigiana de Siena i amb Jean Martinon a Düsseldorf, on obtingué el primer premi de fi de curs.

El 1965 aconseguí per oposició la plaça de direcció titular de la recent formada Orquestra Simfònica de RTVE, càrrec que mantingué fins al 1967. Ha estat titular de l'Orquestra Ciutat de Barcelona (la segona etapa de l'Orquestra Municipal de Barcelona), durant dues etapes (1967-1978 i 1981-1986) i director musical de l'Orquestra Nacional de España (1978-1981). El 1979 fou nomenat director titular de l'Orquestra de Cambra d'Holanda, formació amb la qual va fer gires de concerts per diferents països, entre els quals la Xina. Posteriorment en fou el principal director convidat.

El 1978 debutà amb l'Orquestra Filharmònica de Berlín, convidat per Herbert von Karajan. Ha obtingut notables èxits dirigint les formacions més importants de França, Anglaterra, Suïssa i Itàlia, i actuant als principals centres musicals d'Amèrica, el Japó i la Xina. Dirigeix sovint orquestres espanyoles, alemanyes i escandinaves. En el camp de l'òpera destaquen els seus èxits amb les obres de Mozart, R. Strauss, Verdi, Puccini, Wagner, Berg, Britten, Janáček, etc. En aquest camp cal destacar la seva direcció de la primera producció mundial de l'òpera *The duenna* de Robert Gerhard i de *Divinas palabras* d'Antón García Abril.

El 2001 fou nomenat director titular de la Real Filharmonía de Galicia.

Entre els seus enregistraments sobresurten els realitzats en el camp de la música espanyola: obres d'Enric Granados (*Goyescas*), Frederic Mompou o Xavier Montsalvatge, així com nombroses sarsueles (*Doña Francisquita*, *Bohemios* i *La verbena de la Paloma*). El 1965 rebé el Prix International du Disque Arthur Honneger, per la seva gravació de *Les set paraules de Crist* de F. J. Haydn.

De la seva producció com a compositor cal destacar les cantates per a corals infantils *Tirant lo Blanc* (1977) i *Un concert desconcertant* (1986), i l'obra per a soprano, cor infantil i orquestra *Como el viento y el mar* (2000), amb lletra de Federico Mayor Zaragoza.

Ha realitzat cursos de direcció d'orquestra a Barcelona i a Rotterdam. A partir del 1999 ha impartit docència al Curs Internacional de Direcció d'Orquestra d'Igualada, curs que ha tingut continuïtat amb el Curs Internacional Antoni Ros Marbà aquests darrers anys a Sant Cugat del Vallès.

El 1988 rebé la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya i el 1989 el Ministeri de Cultura li concedí el Premio Nacional de Música.

Fes-te soci de l'Orfeó Català. Fes del Palau casa teva.

Gaudeix d'invitacions, descomptes
i més avantatges per només 60 euros l'any
(10 euros, menors de 35 anys).

Uneix-te ara!

ASSOCIACIÓ
ORFEÓ
CATALÀ

També et pot interessar...

Tardes al Palau

Dilluns, 24.02.25 - 19 h

Sala de Concerts

—Integral de les *Sardanes* de Joan i Ricard
Lamote de Grignon

Cobla Sant Jordi-Ciutat de Barcelona
Miquel Massana, director

Integral de *Sardanes* de Joan i Ricard Lamote de Grignon

Preu: 20 euros

Mecenes d'Honor

Mecenes Protectors

Mitjans Col·laboradors

Mecenes col·laboradors

Col·laboradors

Armand Basi – Bagués-Marsiera Joiers – Balot Restauració – Cardoner Grup – CECOT – Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports – Eurofirms Group – Fundació Abertis – Fundació Antigues Caixes Catalanes - BBVA – Fundació Caixa d'Enginyers – Fundació Castell de Peralada – Fundació Metalquímia – Gómez-Acebo & Pombo – Helvetia Compañía Suiza S.A. de Seguros y Reaseguros – Illy – Laboratorio Reig Jofre – La Fageda – Quadis – Saba Infraestructures, S.A. – Saret de Vuyst – Scasi Soluciones de Impresión S.L. – Soler Cabot – Colonial – Veolia Serveis Catalunya

Benefactors d'Honor

Mariona Carulla Font – Mª Dolors i Francesc – Pere Grau Vacarissas – M^a. del Carmen Pous Guardia – Joaquim Uriach i Torelló

Benefactors Principals

Elvira Abril – Eulàlia Alari Ballart – Pere Armadàs Bosch – Rosamaria Artigas i Costajussà – Professor Rafael I. Barraquer Compte – Francesc Xavier Carbonell Castellón – Lluís Carulla Font – Josep Colomer Maronas – Josep Daniel i Lluïsa Fornos – Isabel Esteve Cruella – Jordi Gual i Solé – Maria José Lavin Guitart – Ramón Poch Segura – Juan Manuel Soler Pujol – Daniela Turco – Joan Uriach Marsal – Manel Vallet Garriga

Benefactors

Zacaries Benamiar – Gemma Borràs i Llorens – Elvira Gaspar Farreras – Pablo Giménez-Salinas Framis – Pepita Izquierdo Giralt – Jordi Simó Sanahuja – Salvador Viñas Amat

PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEÓ
CATALÀ

